

Veileder til søknad om midlertidig
dispensasjon i henhold til Lov om
barnehager §§ 24, 25, 26 og 28»

Froland

kommune

Barnehagemyndighet

Januar 2026

1 Formål og hjemmel

Denne veilederen beskriver hvordan barnehageeiere i Froland kommune kan søke barnehagemyndighet om dispensasjon fra kravene i Lov om barnehager §§ 24, 25, 26 og 28.

Veilederen følger barnehageloven og forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager (heretter kalt forskriften).

Vedtak om midlertidig dispensasjon er et enkeltvedtak og følger forvaltningslovens bestemmelser.

2 Generelle prinsipper

Barnehagens bemanning må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse. Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som barnehagelærer eller annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse.

Pedagogisk leder skal ha utdanning som barnehagelærer eller annen høgskoleutdanning som gir kvalifiserende barnefaglig og pedagogisk kompetanse.

Likeverdig med barnehagelærerutdanning er annen 3-årig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk (60 st.p / 30 st.p barnehagepedagogikk og 30 st.p småbarns pedagogikk).

For å bli fast eller midlertidig ansatt som styrer eller pedagogisk leder, må personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner dokumentere norskferdigheter.

2.1 Styrer

Barnehageloven § 24:

«Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.

Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som barnehagelærer eller annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse.

2.2 Pedagogisk bemanning

Barnehageloven § 25:

«Pedagogiske ledere må ha utdanning som barnehagelærer. Likeverdig med barnehagelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk.»

2.3.Krav om norskferdigheter for personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner som styrer eller pedagogisk leder

Barnehageloven § 28:

«For å bli fast eller midlertidig ansatt som styrer eller pedagogisk leder, må personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner dokumentere norskferdigheter.»

3 Midlertidig dispensasjon fra utdanningskrav og norskferdigheter

«Kommunen kan innvilge dispensasjon fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder for inntil ett år om gangen, dersom barnehageeier søker om det, stillingen det søkes dispensasjon for har vært offentlig utlyst og det ikke har meldt seg kvalifisert søker.

Kommunen kan innvilge dispensasjon fra kravet om norskferdigheter for personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner som styrer eller pedagogisk leder, dersom barnehageeier søker om det, stillingen det søkes dispensasjon for har vært offentlig utlyst og det ikke har meldt seg kvalifisert søker.

Dispensasjon gjelder den personen det søkes dispensasjon for og til en bestemt stilling i en bestemt barnehage»

Barnehagen skal ha styrer og pedagogiske ledere med godkjent utdanning og norskferdigheter. Kommunen kan gi midlertidig dispensasjon dersom rekruttering har vært forsøkt uten å lykkes.

Generelle vilkår for at kommunen innvilger dispensasjon:

- Dispensasjon kan kun gis når særlige hensyn tilsier det.
- Stillingen har vært offentlig utlyst
- Barnehageeier skal alltid vurdere kvalifiserte søkere først
- Dispensasjon gis for inntil ett år om gangen
- Dispensasjonen knyttes til en konkret person og stilling

Kommunen skal kontrollere og dokumentere om det har meldt seg kvalifiserte søkere til stillingen det søkes dispensasjon for. Dette skal fremgå av vedtaket.

Vedtaket skal inneholde en vurdering av reelle kvalifikasjoner til den det søkes dispensasjon for, basert på innhentet dokumentasjon (CV, vitnemål, attester).

Kommunen skal stille relevante vilkår for å sikre at personen blir i stand til å fylle stillingen, for eksempel krav om veiledning og oppfølging. Vilkårene skal være konkrete og tilpasset den enkelte sak.

Ved behandling av dispensasjonssøknader skal hensynet bak hovedregelen om utdanningskravet vektlegges. Det skal vurderes hvordan dispensasjonen påvirker barnehagens totale bemanning og kompetanse.

En søknad om dispensasjon må inneholde:

- Barnehagens navn, adresse kontaktperson og kontaktinformasjon

- Dokumentasjon på stillingens utlysningstekst, hvor den har vært utlyst og antall utlysninger
- Kopi av utvidet søkerliste til hver av utlysningene
- Evt tidligere dispensasjoner
- Evt andre dispensasjoner
- Hvilken periode det søkes om dispensasjon for
- Barnegruppens sammensetning og behov totalt i barnehagen og på den aktuelle avdeling
- Ved søknad om dispensasjon for pedagogisk leder skal søknaden inneholde en skriftlig uttalelse fra styrer i barnehagen.
- Opplysninger om utdanning og erfaring til vedkommende det søkes om dispensasjon for, med kopi av vitnemål og attester.
- Plan for hvordan man skal sikre at vedkommende blir i stand til å fylle stillingen.
- Navn og kvalifikasjoner til den/de som skal ha ansvar for oppfølging og veiledning.

4 Norm for pedagogisk bemanning

Forskrift om pedagogisk bemanning § 1. Norm for pedagogisk bemanning:

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk bemanning.

Barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder per syv barn under tre år og én pedagogisk leder per

14 barn over tre år. Ett barn til utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Barn regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år

Barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder per syv barn under tre år og én per 14 barn over tre år. Kommunen kan gi midlertidig dispensasjon når særlige hensyn foreligger. Kommunens vurderinger baseres på barnegruppens behov, barnehagens totale bemanning og kompetanse.

Krav til søknad og dokumentasjon

Eier kan unntaksvis, dersom særlige hensyn tilsier det, søke om midlertidig dispensasjon fra norm om pedagogisk bemanning.

Kommunen skal først foreta en konkret vurdering for å finne om det foreligger særlige hensyn.

Kommunen skal legge vekt på barnehagens totalbemanning og barnehagens samlede kompetanse i sine forsvarlighetsvurderinger. Den samlede bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

En søknad om dispensasjon må inneholde:

- Barnehagens navn, adresse kontaktperson og kontaktinformasjon
- Begrunnelse for hvorfor det søkes dispensasjon
- Dokumentasjon på stillingens utlysningstekst, hvor den har vært utlyst og antall utlysninger
- Kopi av utvidet søkerliste til hver av utlysningene
- Hvilken periode det søkes om dispensasjon for
- Har barnehagen andre dispensasjoner
- Barnegruppens sammensetning og behov
- Barnehagens fysiske miljø ute og inne
- Oversikt over barnehagens totalbemanning
- Personalets samlede kompetanseoversikt
- Eventuelle andre relevante opplysninger
- For å sikre at saken blir tilstrekkelig belyst og brukernes rett til medbestemmelse ivaretas, skal det legges ved en uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg
- Rekrutteringsplan

5 Grunnbemanning

Barnehageloven § 26:

«Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Kommunen kan gi dispensasjon fra kravet til grunnbemanning i andre ledd første punktum for inntil ett år av gangen når særlige hensyn tilsier det. Barnehageeieren skal legge uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg ved søknaden.

Kommunens vedtak etter tredje ledd kan påklages til statsforvalteren»

Bestemmelsen gir kommunen en tidsbegrenset adgang til å dispensere fra de tallfestede kravene til bemanning i annet ledd første punktum dersom særlige hensyn tilsier det.

Dispensasjonsadgangen gjelder bare for det tallfestede minimumskravet i annet ledd første punktum. Det åpnes altså ikke for å dispensere fra det overordnede skjønnsmessige kravet til bemanningen i første ledd. I dette ligger det at kommunen før den gir dispensasjon, må vurdere om barnehagen kan gi «en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet i den perioden det gis dispensasjon for». Om barnehagen er i stand til å gi en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet, vil «bero på barnas alder og oppholdstid, og bemanningens samlede kompetanse».

Det er bare adgang til å dispensere dersom «særlige hensyn tilsier det». Dette innebærer at det settes en høy terskel for å gi dispensasjon og «unntaksvis». Adgangen til å dispensere er begrunnet med at det «unntaksvis kan oppstå situasjoner der det ikke er mulig å oppfylle bemanningsnormen fordi det ikke er kvalifiserte søkere til stillingen.

Det understrekes at i «vurderingen av om det skal gis dispensasjon, må kommunen foreta en konkret vurdering av om barnehageeier gjør en reell innsats for å skaffe kvalifisert personale».

Adgangen til å dispensere er tidsbegrenset: Det kan bare gis dispensasjon fra grunnbemanningen for inntil ett år av gangen.

Det kan være aktuelt for kommunen å stille vilkår i et vedtak som gir dispensasjon fra bemanningsnormen, for eksempel at barnehagen iverksetter konkrete tiltak for å forbedre situasjonen.

Det følger av annet punktum at barnehagen skal legge uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg ved søknaden.

En søknad om dispensasjon må inneholde:

- Barnehagens navn, adresse kontaktperson og kontaktinformasjon
- Begrunnelse for hvorfor det søkes dispensasjon
- Dokumentasjon på stillingens utlysningstekst, hvor den har vært utlyst og antall utlysninger
- Kopi av utvidet søkerliste til hver av utlysningene
- Hvilken periode det søkes om dispensasjon for
- Har barnehagen andre dispensasjoner
- Barnegruppens sammensetning og behov
- Barnehagens fysiske miljø ute og inne
- Oversikt over barnehagens totalbemanning

- Personalets samlede kompetanseoversikt
- Eventuelle andre relevante opplysninger
- For å sikre at saken blir tilstrekkelig belyst og brukernes rett til medbestemmelse ivaretas, skal det legges ved en uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg

5 Behandling og vedtak

Kommunen behandler søknaden innen tre uker etter mottatt komplett dokumentasjon. Vedtak fattes skriftlig. Dispensasjon kan ikke gis med tilbakevirkende kraft.

Søker har rett til innsyn i sakens dokumenter.

6 Klageadgang

Ved avslag kan barnehageeier klage i henhold til forvaltningsloven § 28 innen tre uker. Klagen sendes Froland kommune v/Barnehagemyndighet.